

Ohje vastaaville työnjohtajille

pelastusviranomaisen tekemään rakennus- hankkeen aikaiseen tarkastukseen

Käyttö: Pelastuslaitoksen henkilöstön ja asiakkaiden käyttöön

Käyttöalue: Helsingin kaupungin, Itä-, Keski- ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten alueet

Hyväksytty:	Laatijat:	Päivämäärä:	Versio:
HIKLU OE Ohjausryhmä	HIKLU Rakenteellinen paloturvallisuus	24.11.2025	1.2
HIKLU OE Ohjausryhmä	HIKLU Rakenteellinen paloturvallisuus	24.8.2022	1.1
Päivitetty:			
Tarkennettu ohjeen kaikkia kappaleita, lisätty kappaleet varavoimakoneista (3.17) ja aurinkosähköjärjestelmistä (3.19), lisätty Liite1: Tarkastuksen dokumentit	HIKLU Rakenteellinen paloturvallisuus	11.11.2025	1.2
kohta 3.15 VIRVE	HIKLU Rakenteellinen paloturvallisuus	3.6.2022	1.1

Sisällysluettelo

1.	Ohjeen tarkoitus	3
2.	Rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmus ja tarkastus rakennushankkeen aikana	3
2.1	Rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmuksesta ja tarkastuksesta rakennushankkeen aikana perittävät maksut	4
3.	Huomioitavat asiat ennen pelastusviranomaisen suorittamaa tarkastusta rakennushankkeen aikana	4
3.1	Yleistä	4
3.2	Osastoivat rakennusosat	4
3.3	IV-laitteistot	5
3.4	Alkusammutuskalusto	5
3.5	Poistumisreitit ja varatiet	5
3.6	Poistumisreittivalaistus (merkki- ja turvavalistus) ja poistumisopasteet	6
3.7	Paloilmoitin	6
3.8	Sähköverkkoon kytketyt palovaroittimet	7
3.9	Automaattinen sammutuslaitteisto (pois lukien omaehtoiset sammutuslaitteistot, esim. pientalot)	7
3.10	Pelastustiet	7
3.11	Palomieshissi (SFS-EN-81-72 / 2020)	8
3.12	Savunpoisto- ja ylipaineistuslaitteistot	8
3.13	Kiinteä sammutusvesiputkisto (kuivanousu/märkänousu)	9
3.14	Viranomaisverkko VIRVE ja viranomaisviestintäpalvelu VIRVE 2	9
3.15	Väestönsuoja	10
3.16	Lämmitysjärjestelmät	10
3.17	Varavoimakoneet	11
3.18	Sähkökaapeloinnit (palon aikana toimiviksi tarkoitetut järjestelmät)	11
3.19	Aurinkosähköjärjestelmät	11
3.20	Opasteet	12
3.21	Muuta huomioitavaa	12
3.22	Kohteet, joissa kemikaaleja	13
4.	Osittainen käyttöönotto ja korjausrakentaminen	13
5.	Lisätietoja ja yhteydenotot	14
	Liite 1: Tarkastuksen dokumentit	15

1. Ohjeen tarkoitus

Tämän ohjeen tarkoituksena on varmistaa pelastusviranomaisen tekemään rakennushankkeen aikaiseen tarkastukseen (aikaisemmin: erityiseen palotarkastukseen) liittyvän ohjeistuksen yhdenmukaisuus Helsingin, Keski-Uudenmaan, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten alueella (HIKLU).

Tämä ohje on suunnattu ensisijaisesti rakennusluvassa edellytetyille vastaavalle työnjohtajalle.

2. Rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmus ja tarkastus rakennushankkeen aikana

Pelastusviranomaisen suorittama tarkastus rakennushankkeen aikana on rakennustyömaalla ennen rakennusvalvonnan suorittamaa käyttöönottotarkastusta pidettävä tarkastus, joka perustuu Pelastuslain 379/2011 pykälään 81a§.

Tarkastuksella on oltava käytettävissä kaikki edellytetyt viranomaisen leimaamat lupasiakirjat, mukaan lukien palotekninen suunnitelma tai muistio. Huomioikaa, että pelastusviranomainen käyttää alueen lupapalvelua työmaahan perehtymiseen. Palvelussa oltava ajantasaiset suunnitelmat. Alueesta riippuen pelastuslaitoksella ei välttämättä ole pääsyä rakennusvalvonnan lupapalveluun lausunnon antamisen jälkeen ja rakennushankkeen aikaisen tarkastuksen ajanvarauksen yhteydessä alueen pelastusviranomaisen kertoo, miten dokumentit tulee toimittaa tarkastuksen tekijälle.

Kaikki rakennuslupaan liittyvät muutokset tulisi hoitaa kohteen pääsuunnittelijan kautta, joka varmistaa muutoksen aiheuttamat toimenpiteet viranomaisilta (esim. muutokset). Tällä menettelytavalla varmistetaan siitä, että ainakaan muutostyöt eivät tule olemaan käyttöönoton esteenä.

Pelastusviranomainen suorittaa työmaalla yleensä yhden tarkastuksen ennen rakennusvalvonnan käyttöönottotarkastusta. Mikäli pelastusviranomaiselta tilataan ylimääräinen käynti työmaalla ennen tarkastusta, on kyseessä rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmus. Jos tarkastuksella havaitut puutteet edellyttävät uuden tarkastuksen suorittamista, tulkitaan aikaisempi tarkastus rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmukseksi.

Rakennushankkeen aikainen tarkastus on tilattava pelastuslaitokselta riittävän ajoissa, vähintään kaksi viikkoa ennen aiottua tarkastusajankohtaa. Lomakausina sekä ennen vuodenvaihdetta ja -kesäaikaa on varauduttava pidempiin käsittelyaikoihin. Tarvittaessa ajan voi peruuttaa tai siirtää mikäli projekti viivästyy.

Tarkastusaikaa sovittaessa kannattaa ottaa huomioon tulevan rakennusvalvonnan käyttöönoton ajankohta. Pelastusviranomaisen suorittaman tarkastuksen sekä käyttöönoton väliin on hyvä jättää riittävästi aikaa (vähintään 2 viikkoa) korjata tarkastuksella mahdollisesti havaitut puutteet.

Rakennushankkeen aikainen tarkastus ja tarvittaessa rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmus varataan pelastuslaitoksen ohjeiden mukaisesti (kts. kappale 5).

Tarkastuksessa on oltava paikalla vastaava työnjohtaja ja hänen tarpeelliseksi katsomansa muut henkilöt. Huomioikaa, että pöytäkirja kirjoitetaan vain tarkastuskäynnistä, ennakkokäynnillä ilmi tulleet huomiot/puutteet työmaa kirjaa itse ylös ellei pelastusviranomaisen muuta ohjeista.

2.1 Rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmuksesta ja tarkastuksesta rakennushankkeen aikana perittävät maksut

Rakennushankkeen aikaisesta tarkastuksesta sekä rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmuksesta perittävät maksut löytyvät pelastuslaitosten palveluhinnastoista. Työmaa lähettää laskutustiedot pelastusviranomaiselle viimeistään tarkastuksen jälkeen.

3. Huomioitavat asiat ennen pelastusviranomaisen suorittamaa tarkastusta rakennushankkeen aikana

3.1 Yleistä

- Koko kiinteistö rakennuksineen ja piha-alueineen on siinä kunnossa, että se on käyttäjille turvallinen.
- Tarkastuksella esitettäväksi vaaditut dokumentit löytyvät tämän ohjeen lopusta (Liite 1).

3.2 Osastoivat rakennusosat

- Palo-osastoivat rakennusosat on toteutettu viranomaisille esitettyjen suunnitelmien mukaisesti.
- Palo-osastoivien rakennusosien läpiviennit on tiivistetty asianmukaisesti (palokatko-suunnitelman mukainen toteutusdokumentointi).
- Palo-ovet ovat toimintakuntoiset.
- Jos työmaalla on rakennusvalvontaviranomaisen rakennuspaikkakohtaisesti hyväksymiä osastoivia rakennusosia, niiden dokumentaatio on esitettävä pelastusviranomaiselle pyydettäessä.

3.3 IV-laitteistot

- IV- kanavat on paloeristetty ja palopellit ym. palonrajoittimet on asennettu paikoilleen hyväksytyn IV-suunnitelman mukaisesti ja niistä on esittää asennustodistukset.
- Savukaasujen leviämisen rajoittamisesta on huolehdittu majoitustilojen ja hoitolaitosten majoitushuoneiden välillä.
- IV- hätäseis- painike on asennettu ja rasian kannessa on merkintä IV- hätäseis.
- Palopeltien koekäytön määrävälit sekä IV- kanavien nuohousvälit on merkitty rakennuksen huoltokirjaan.

3.4 Alkusammutuskalusto

- Alkusammutuskalusto on toteutettu *Ohje alkusammutusvälineiden sijoittamisesta rakennukseen* - ohjeen mukaisesti. Ohje löytyy alueen pelastuslaitoksen verkkosivuilta.
- Alkusammutusvälineet ovat paikallaan ja selkeästi opastettuja. Opasteiden koko on vähintään 20 x 20 cm.
- Liesien läheisyydet ja taukotilat on varustettu sammutuspeitteellä (pl. asuinhuoneistojen / asuntojen keittiöissä ei pakollinen, mutta suositeltava). Sammutuspeitteen koko on vähintään 120 x 180 cm. Yleisten tilojen sammutuspeite oltava väriltään aina punainen.
- Pikapalopostien toimintakunto on varmistettu.
- Mahdollinen vakituinen tulityöpaikka on varustettu vaadittavalla alkusammutuskalustolla. Vähintään kaksi 43A 183BC –teholuokan 6 kg käsisammutinta, joista toisen käsisammuttimen voi korvata pikapalopostilla tai kahdella 27A 144BC -teholuokan käsisammuttimella.

3.5 Poistumisreitit ja varatiet

- Poistumisreitien ovien lukitus on toteutettu siten, että kulku avaimetta on mahdollista (huom. myös sähkökatkosten aikana). Lukituksen suhteen erityisjärjestelyjä vaativissa kohteissa poistumisreittien lukitussuunnitelma on esitetty pelastusviranomaiselle.
- Varateiden osalta on varmistettava, että varatieovet (esim. terassi- ja parvekeovet) ovat hätätilanteessa avattavissa sisäpuolelta ilman avainta. Varatieikkunat on varustettu kiintein avauspainikkein sekä rajoittimin, jotka sallivat enintään 100 millimetrin helppokäyttöisen avautuman. Mikäli kohteessa varatie on järjestetty sivusiirtymin tai parvekeluukuin naapuriparvekkeelle, tulee ne opastaa.

3.6 Poistumisreittivalaistus (merkki- ja turvavalaistus) ja poistumisopasteet

- Poistumisreittivalaistusjärjestelmä on toimintakuntoinen ja standardin mukainen näkyvyys sekä opastussuunnat ovat varmistettu koko poistumismatkalta.
- Järjestelmälle on laadittu esitetyt testauspäiväkirja ja huolto- ja kunnossapito-ohjelma ja ne löytyvät kiinteistön huoltokansiosta.

3.7 Paloilmoitin

- Paloilmoittimella tarkoitetaan 848/2017 38 § mukaista järjestelmää.
- Laitteistolle on suoritettu varmennustarkastus valtuutetun tarkastuslaitoksen toimesta. Tarkastuslaitoksen laatimassa varmennustarkastuspöytäkirjassa mainitut puutteet on korjattu ja niiden suorittamisesta on laadittu allekirjoitettu pöytäkirja.
- Elinkaarikirja (aikaisemmin: toteutuspöytäkirja/suunnitteluperuste) ja mahdollinen ohjaustaulukko löytyvät paloilmoittimelta ja se on käynyt kommentaareilla pelastusviranomaisella.
- Laitteistolle on laadittu huolto- ja kunnossapito-ohjelma.
- Paloilmoitinlaitteiston hoitaja(t) on nimetty ja koulutettu.
- Kohteissa, joissa paloilmoittimella ohjataan useita eri järjestelmiä (esim. savunpoisto, kuulutus, ylipaineistus, palo-ovet jne.) tulee esittää pöytäkirja, jossa todetaan ohjauksen toimivuus.
- Paloilmoittimelle johtava reitti on opastettu ulkoa saakka kilvillä "PALOILMOITIN".
- Paikantamiskaaviot 2 sarjaa on oltava valmiiksi laadittuna paloilmoitinkeskuksella. Tarvittaessa 1 kpl sarjoja viedään jokaiselle käyttö-/näyttöpaneelille.

Yllä mainitun lisäksi hätäkeskusyhteydellisen paloilmoittimen osalta on huomioitava seuraavat asiat:

- Hätäkeskussopimus ja hälytyksensiirtosopimus operaattorin kanssa on tehty.
- Kiinteistölle on laadittu kohdekortti ja kohdepiirros sähköisessä muodossa. Ne on esiteltä ja lähetetty sähköisessä muodossa etukäteen pelastusviranomaiselle.
- Kohteeseen on tehty avainsäilösopimus, joka lähetetään pelastusviranomaiselle allekirjoitettavaksi. (vain Helsingin pelastuslaitoksen alueella)
- Palokunnan avainsäilön (putkilukon) pesä on asennettu paikoilleen, avainsäilön lukko on sarjoitettu pelastuslaitoksen avainohjeen mukaisesti ja avainsäilöön tulevat kiinteistön avaimet ovat valmiina. Paikallinen pelastusviranomaiskäy sulkemassa avainsäilön. Sulkupyyntö tehdään paikallisen pelastuslaitoksen ohjeiden mukaisesti.

3.8 Sähköverkkoon kytketyt palovaroittimet

- Sähköverkkoon kytketyistä palovaroittimista on laadittu asennustodistus, käyttöönottopöytäkirja, käyttöohjeet, sekä huolto- ja kunnossapito-ohjelma. Varoittimet on testattu verkkovirralla sekä akkuvarmenteella.
- Jos kohteessa on yleisissä tiloissa palovaroitinjärjestelmä, tulee keskusyksikössä oleva pääkatkaisija olla opastettu (ulkoa asti).
- Asuintiloihin on asennettu sähköverkkoon kytketyt palovaroittimet jokaiseen asuin-kerrokseen vähintään tiheydellä 1 kpl / 60m². Sähköverkkoon kytkettävät palovaroittimet: Sisäasiainministeriön asetus palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta (239/2009): 3§:”Huoneistoalan lisäksi palovaroittimien määrässä ja sijoittamisessa tulee ottaa huomioon suojattavan tilan muoto ja erityistä syttymisvaaraa aiheuttavat toiminnot.”
- Varoittimet on sijoitettu valmistajan ohjeiden mukaisesti.
- Ohjeistus asukkaalle tulee olla riittävä (asukaskansio) koskien myös yleisten tilojen palovaroittimia.

3.9 Automaattinen sammutuslaitteisto (pois lukien omaehtoiset sammutuslaitteistot, esim. pientalot)

- Laitteistolle on laadittu asennustodistus asennusliikkeen toimesta.
- Laitteistolle on suoritettu varmennustarkastus valtuutetun tarkastuslaitoksen toimesta. Tarkastuslaitoksen laatimassa varmennustarkastuspöytäkirjassa mainitut puutteet on korjattu ja niiden suorittamisesta on laadittu työnjohtajan allekirjoittama pöytäkirja.
- Automaattiselle sammutuslaitteistolle on laadittu huolto- ja kunnossapito-ohjelma.
- Automaattisen sammutuslaitteiston hoitaja(t) on nimetty ja koulutettu.
- Suojausaluekaaviot ovat selkeät ja löytyvät sprinklerikeskukselta.
- Laitteiston sulut on merkitty ja numeroitu. Huom! Koskee myös kerroksiin sijoitettuja kerrossulkuja.
- Reitti sprinklerikeskukselle on opastettu ulkoa saakka kilvillä "SPRINKLERIKESKUS".
- Pelastuslaitoksen syöttöliittimet on merkitty kilvellä "SPRINKLERILAITTEISTO, SYÖTTÖPAINE max.__bar".

3.10 Pelastustiet

- Pelastusajoneuvojen reitit (pelastustiet) ovat valmiit ja käyttökunnossa, tarvittaessa on suoritettu koeajo (esim. ahdas nosto- tai kääntöpaikka).
- Viralliset rakennuslupakuviin merkityt pelastustiet ja nostopaikat on mitoitettu oikein, opastettu liikennemerkkein sekä lisäksi kuvattu mahdollisessa kiinteistön opastetussa (kts. erillinen pelastustien suunnitteluohje).
- Mahdolliset vetotikapaikat on merkitty kyltein. Esim. Vetotikasalue 3m x 3m.

3.11 Palomieshissi (SFS-EN-81-72 / 2020)

- Hissin opaste on oltava nähtävillä palomieshissin lähellä, kytkimen lähellä ja hissikorissa painonappipanelin yhteydessä.
- Hissin käyttöönottoon liittyvä hissiavain on sijoitettu tarvittaessa sopivaan paikkaan ja tieto avaimen sijainnista kirjataan mahdolliseen kohdekorttiin. Avaimen säilömistarve sovittava alueen pelastusviranomaisen kanssa.
- Hissille on tehty tarkastuslaitoksen tekemä hissin käyttöönottotarkastus sisältäen palomieshissin vaatimusten tarkastamisen (mm. palomieskytkin ja hissikorin puheyhteyden vaatimat laitteet).
- Palomieshissin virransaanti sähkökatkostilanteessa on varmistettu (esim. kytkentä ennen rakennuksen päävirtakatkaisijaa).
- Varataan pelastuslaitokselle mahdollisuus suorittaa hissin koekäyttö.
- Virve-viranomaisverkon kuuluvuus todettu toimivaksi.
- Hissille on laadittu huoltokirja, johon merkitään tulevat kunnossapito- ja tarkastustoimenpiteet sekä hissistä pelastautumisohjeet.

3.12 Savunpoisto- ja ylipaineistuslaitteistot

- Kiinteistön savunpoistolaitteet ja mahdolliset ylipaineistuslaitteet ovat toimintakuntoiset.
- Osastoidun porrashuoneen savunpoistoluukku tai -ikkuna tulee ensisijaisesti olla alasaranoitu ja ulospäin aukeava ja se on avattavissa porrashuoneen sisääntulotasolta.
- Savunpoiston laukaisupainikkeet on varustettu opastekilvillä "SAVUNPOISTO" + tarkennus käyttöalueesta esim B- PRH.
- Savunpoistokeskus ja savunpoiston laukaisupainikkeet on opastettu ulkoa asti.
- Ulkoa avattavat savunpoistoluukut ja korvausilmaluukut on opastettu selkeästi avaus-suunnasta katsottuna.
- Laminoidut savunpoistokaaviot sekä pelastuslaitoksen laukaisuohjeet on laadittu ja asennettu paikoilleen savunpoistokeskukselle ja tarvittaessa myös laukaisupainikkeille, jos painikkeita useita tai niiden vaikutusalue ei ole ilmiselvä.
- Savunpoiston laukaisukeskus on toteutettu helposti tulkittavaksi ja merkinnät painikkeilla vastaavat laukaisukaaviota.
- Koneellisista savunpoistopuhaltimista on suoritettu virtausmittaus imupisteestä.
- Savunpoistolaitteiston virransaanti sähkökatkostilanteessa on varmistettu (kytkentä ennen rakennuksen päävirtakatkaisijaa).
- Järjestelmälle on suoritettu koelaukaisu ja varavoimajärjestelmä on testattu.
- Laitteistoille on laadittu huolto- ja kunnossapito-ohjelma.

3.13 Kiinteä sammutusvesiputkisto (kuivanousu/märkänousu)

- Pelastuslaitokselle on tarvittaessa varattava mahdollisuus koestaa putkiston toiminta pelastuslaitoksen kalustolla ennen pelastusviranomaisen tarkastusta rakennushankkeen aikana. Pelastuslaitokseen tulee olla yhteydessä vähintään kaksi viikkoa ennen toivottua koestusajankohtaa.
- Tarkastusta rakennushankkeen aikana ei suoriteta ennen kuin koestus (paineekoe paineilmalla ja huuhtelu vedellä työstöjäämien poistamiseksi putkistosta) sammutusvesiputkistolle on tehty tai pelastuslaitos on päättänyt, ettei koestusta ole tarpeen tehdä.
- Koestus on järkevää suorittaa rakentamisen kannalta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, kun sammutusvesiputkisto liittimineen ja mahdollisine paineenkorotuspumppeineen on asennettu.
- Opasteet voidaan asentaa jälkeinpäin kuitenkin ennen tarkastusta rakennushankkeen aikana. Katso myös: Kiinteiden sammutusvesiputkistojen suunnittelu ja toteutus -ohje ja kohteeseen laadittu paloturvallisuussuunnitelma.
- Syöttö- ja ulosottoliittimet ovat lukittuja, mikäli se on tarpeen ulkonäkö-, väärinkäyttö-, jäätymis- tai likaantumissyistä tai tulipalolta suojaamiseksi. Katso pelastustoimen ohje kiinteiden sammutusvesiputkistojen suunnittelusta ja toteutuksesta.

3.14 Viranomaisverkko VIRVE ja viranomaisviestintäpalvelu VIRVE 2

Jos kohteeseen on pelastusviranomaisten toimesta edellytetty Viranomaisverkon (Virve) ja Virve-viranomaisviestintäpalvelun (Virve 2) sisäkuuluvuutta:

- Virve-viranomaisverkon (Virve) osalta kohteeseen tulee olla tehtynä Suomen Erillisverkot Oy:n lopputarkastus, jossa Virve-sisäverkko on hyväksytty käyttöön.
- Virve-viranomaisviestintäpalvelun (Virve 2) osalta tulee esittää kuuluvuuskartoituksesta todistus. Todistuksessa tulee todeta, että Virve 2 sisäkuuluvuus toimii rakennuksen suunnitteluvaiheessa laaditun tarvekartoituksen mukaisesti.
- Tarvekartoituslomake pohjakuvineen on hyväksytetty pelastusviranomaisella. Katso tarkemmat ohjeistukset Pelastustoimen ohjeesta: Viranomaisverkon ja viranomaisviestintäpalvelun asentaminen rakennuksiin.

3.15 Väestönsuoja

- Väestönsuojan ovi ja hätäpoistumislukku merkitään väestönsuojamerkinällä (sininen kolmio oranssilla pohjalla). Opaste merkitään sille puolelle ovea/luukua, joka jää ulkopuolelle näkyviin suojautumistilanteessa sekä tarvittaessa suojaan tuloreitin sisäpuolelle muistuttamaan rakennuksen käyttäjiä suojan sijainnista.
- Väestönsuojassa on matkaviestimen käytön mahdollistava tekninen järjestelmä (GSM sisätilapeittoantennin toimivuus testattuna) tai puhelinpiste, joka on valmiiksi kytketty puhelinverkkoon joko omana liittymänä tai rakennuksessa olevan puhelimen rinnakkaisliittymänä.
- Väestönsuojan laitteet ja varusteet ovat paikoillaan asennettuina.
- Väestönsuojaan johtava suojaan tuloreitti on opastettu ulkoa saakka opastekilvillä / tarroilla.
- Väestönsuojan tiiveys- ja painekoe sekä käyttöönottotarkastus on suoritettu ja niistä on laadittu asianmukaiset pöytäkirjat.
- Väestönsuojan savunpoisto on opastettu ja hätäpoistumisreitien suojaluukku on kytketty auki asentoon (mikäli sitä käytetään savunpoistoon).
- Väestönsuojan hätäpoistumislukun rauhanaikainen ikkuna/luukku on varustettu kiintopainikkeella, mikäli sitä on suunniteltu käytettäväksi savunpoistoon. Ulkopuolelta savunpoistokäyttöä varten avattavaksi suunnitellun lukun/ikkunan lukitukset on suunniteltava niin, että pelastuslaitos pystyy ne helposti avaamaan (kysy tarkemmat ohjeet pelastuslaitokselta).
- Mikäli väestönsuojan ylipaineventtiili sijaitsee osastoivassa seinärakenteessa, tulisi siinä käyttää soveltuvaa ja rakenteen osastoivuusluokan täyttävää palokatkotuotetta tms.
- Väestönsuojansuunnitelma/ -piirros laminoitu esim VSS seinälle tai varustelaatikkoon
- Mahdollinen lattiakaivon (padotusventtiilin) sulkuohje laminoitu lattiakaivon lähetyville seinään.

3.16 Lämmitysjärjestelmät

- Öljylämmityslaitteistosta löytyy Tukesin valtuuttaman öljypoltinasennusliikkeen asennustodistus.
- Öljylämmityslaitteisto on tarkastettava pelastusviranomaisen toimesta 3 kk:n kuluessa laitteiston valmistumisesta ja käyttöön ottamisesta. Öljylämmityslaitteisto on tarkastettava myös, jos sen rakennetta muutetaan oleellisesti.
- Tulisijat sekä savuhormit ovat rakennusluvan mukaiset ja ne on asennettu suojaetäisyydet huomioiden asennusohjeiden mukaisesti. Suositeltavaa lisätä häikäyvaroitin tulisijojen lähetyville.
- Savuhormien valinnassa on huomioitu tulisijavalmistajan ilmoittamat savukaasujen lämpötilat. Tulisijavalmistaja määrittää tulisijan kanssa yhteensopivat hormit.

3.17 Varavoimakoneet

- Varavoimakoneiden polttoainesäiliöt tulee merkitä kemikaalien varoitusmerkeillä. Vaarallisia kemikaaleja sisältävät putkistot on varustettava merkinnöin, joista käy ilmi putken sisältö ja kemikaalin virtaussuunta. Lisäksi on merkittävä turvallisen toiminnan varmistamisen kannalta oleelliset venttiilit ja yhteet sekä vaarallisten kemikaalien täyttö- ja tyhjennyspaikat.
- Suurien järjestelmien osalta kemikaalien ilmoitusvelvollisuuden voi tarkistaa Kemi-Digi-järjestelmän suhdelukulaskurilla.
- Kiinteistön varavoimakone on testattu ja koneelle on laadittu huolto- ja kunnossapito-ohjelma.

3.18 Sähkökaapeloinnit (palon aikana toimiviksi tarkoitetut järjestelmät)

- Palon aikana toimiviksi tarkoitettujen järjestelmien sähkökaapeloinnit, niihin liittyvät osat ja tarvikkeet sekä niiden asennus on toteutettu asianmukaisesti. Järjestelmät, joiden pitää toimia tulipalon aikana, ovat mm. poistumisreittivalaistus, savunpoisto-, palovaroitin-, paloilmoitin- ja sammutusjärjestelmät (ohjekortti ST 51.06).
- Rakennusten uloskäytäviin on asennettu vain sitä palvelevat sähkölaitteet ja kaapelit. Muut kaapelit ja sähkökytkennät on uloskäytävissä koteloitu vähintään EI30-luokkaan.
- Asukkaita palvelevia sähköisiä näyttöruutuja / infotauluja saa asentaa porrashuoneeseen korkeintaan 1 kpl / porrashuone.

3.19 Aurinkosähköjärjestelmät

- Asennus valmistajan asennusohjeiden mukaisesti.
- Järjestelmä on testattu ja koneelle on laadittu huolto- ja kunnossapito-ohjelma.
- Kaikkien kytkinten sijaintipaikat suositellaan opastettaviksi heijastavilla kilvillä ja merkittäväksi kiinteistön aurinkosähköjärjestelmän kohdekorttiin.
- Aurinkosähkökohteissa olevien opasteiden ja merkintöjen tulisi olla pelastuslaitoksen tulosuuntaan riittävän kokoisina, jotta ne näkyvät pelastustoiminnan kannalta turvallisen etäisyyden päähän.
- Varoitusmerkinnät on suositeltavaa lisätä myös rakennuksen talotikkaiden juurelle, katolle johtaviin ulkoportaisiin ja kaikkiin oviin, joista kuljetaan katolle.
- Jos kiinteistössä on sekä aurinkosähköjärjestelmä että varavoimakone, tulisi varmistaa, että sähköverkon häiriötilanteessa varavoima toimii suunnitellulla tavalla aurinkosähköjärjestelmästä riippumatta.
- Tarkempia ohjeita löydät pelastuslaitosten kumppanuusverkoston Aurinkosähköjärjestelmien paloturvallisuus ohjeesta.

3.20 Opasteet

- Veden, sähkön ja kaasun pääsulut on opastettu ulkoa asti opaskilvin. Kaikkiin teknisten tilojen oviin on merkitty huonetilan sisältöä osoittava teksti. Mikäli kohteessa säilytetään kaasupulloja, on varastotilan ja sinne johtavaan ulko-oveen kiinnitetty kilpi "Kaasupullot". Myös muiden kaasulinjastojen sulut on merkittävä.
- Opastettava tarroin VSS ja sammutusreitti kellariin.
- Opastettava palovaroitinkeskus, paloilmoitinkeskus, savunpoistokeskus, SPR-keskus.
- Opastettava varatiet, varatieluukut ja savunpoistoluukut/ -ikkunat.
- Opastettava palomieshissi.
- Riittävän suuret ja helposti havaittavat valaistut osoitenumerot on asennettu näkyvälle paikalle katselusuuntaan nähden ja mahdolliset opastetaulut on asennettu paikoilleen. Tarkemmat tiedot opastaulun sisällöstä on kirjattu HIKLU pelastuslaitosten ohjeeseen alueopasteista.
- Yli 3-kerroksisiin taloihin tulee porrashuoneisiin lisätä jälkiheijastava kerrostasanteiden kerrosnumerointi. Jälkiheijastavan numeron koko tulee olla vähintään 200 mm ja se asetetaan porrassyöksyä vastapäätä olevalle seinälle noin 100cm korkeuteen. Tämä yksi kerrosnumero palvelee sekä käyttäjiä että pelastuslaitosta. Kohteeseen voi olla suunniteltu lisäksi käyttäjille esimerkiksi hissien edustalle maalattuja numeroita, silloin erilliset jälkiheijastavat numerotunnisteet palvelevat lähinnä pelastuslaitosta ja niiden suositeltu korkeus on noin 50cm.
- Asuinrakennusten porrashuoneisiin on asennettu laminoidut turvallisuusopasteet, joissa on esitetty mm. kiinteistön pelastustiet ja varatiejärjestelyt (kts. erillinen pelastustien suunnitteluohje).
- Kokoontumistilojen suurinta sallittua henkilömäärää osoittava rakennusvalvontaviranomaisen hyväksymä ja leimaama kyltti on kiinnitettynä kokoontumishuoneiden seinälle.
- Suurten myymälätilojen ja koulujen poistumisreittien opastus on tehostettu tarvittaessa lattiamerkinnöin.
- Majoitustilojen (hotellit, motellit yms.) huoneistojen sekä koulurakennusten luokkahuoneiden oviin on kiinnitetty opaskartta, josta selviää poistumisreitit sekä alkusammutuskaluston sijainti. Vastaavaa opaskarttaa suositellaan myös suurempiin julkisiin rakennuksiin kuten sairaaloihin, virastotaloihin sekä muihin suurehkoihin rakennuksiin tarpeen mukaan.

3.21 Muuta huomioitavaa

- Toiminnanharjoittajan huomioitava, että sisusteet (huonekalut, verhot, matot, vuodevaatteet) ovat syttyvyysluokaltaan käyttötarkoitukseen soveltuvia. Lisätietoja löytyy RT 08-11098 Sisusteiden paloturvallisuus. Julkiset tilat.
- Tuotanto-, varasto- ja myymälätilojen uloskäytävien ja alkusammutuskaluston edustat on tarpeen mukaan merkitty lattiaan esim. keltaisella raidoituksella (maalaus tai

teippaus) ja sähkökeskukset sekä liukupalo-ovet on tarvittaessa suojattu riittävän vahvoilla törmäysesteillä.

3.22 Kohteet, joissa kemikaaleja

- Mikäli kiinteistössä tullaan käyttämään tai varastoimaan luokiteltuja kemikaaleja, pelastusviranomaiselle tai Tukesille (määristä riippuen) on toiminnanharjoittajan toimitettava kemikaali-ilmoitus hyvissä ajoin (vähintään 1kk) ennen toiminnan aloittamista.
- Palavien nesteiden ja muiden luokiteltujen kemikaalien varastot on palo-osastoitu omiksi osastoikseen ja varustettu riittävällä ilmanvaihdolla, varastot on merkitty tarvittavilla varoitusmerkinnöillä, mahdolliset kemikaalivuototilanteet on huomioitu (esim. valuma-altaat ja/tai huonetilan kynnykset ovat paikoillaan), lattiakaivot ja viemäröinti on toteutettu siten, että kemikaalit eivät pääse vuoto- tai tulipalotilanteessa leviämään.
- Räjähdyssuojausasiakirja tulee olla laadittu ennen työmaan tuotantovaihetta. Räjähdyssuojausasiakirjan mukaiset toimenpiteet on tehty ja toimivuus testattu. Asiakirja on nähtävillä pelastusviranomaisen suorittamalla tarkastuksella rakennushankkeen aikana.
- Kemikaalien pääsy maaperään, vesistöön ja muuhun kuin vuotojen keräilyyn tarkoitettuun viemäriin on estetty.
- Ulkona olevat vaarallisia kemikaaleja sisältävät säiliöt on sijoitettu katoksellisiin suoja-altaisiin tai 2-vaippasäiliöön.
- Sammutusjätevesien hallinta on suunniteltu ja toteutettu rakennuksen käyttötarkoitus huomioiden.

4. Osittainen käyttöönotto ja korjausrakentaminen

- Mikäli rakennus aiotaan ottaa käyttöön vaiheittain tai rakennusta remontoidaan siten, että osa rakennuksesta on samanaikaisesti normaalissa käytössä, tulee seuraavat asiat toteuttaa edellä mainittujen lisäksi ennen osittaista käyttöönottoa tai remontin aloittamista. Varmistathan alueesi rakennusvalvonnalta osittaisen käyttöönoton mahdollisuuden.
- Käyttöön otettava / käyttöön jäävä rakennusosa on erotettava työmaa-osa viranomaisten hyväksymällä tavalla esimerkiksi EI60-osastoinnein. Pihalla myös työmaa-alue on aidattava omaksi alueekseen.
- Kiinteistön automaattisen paloilmoitinjärjestelmän, automaattisen sammutuslaitteiston ja sammutusvesiputkistojen osalta on tehty suunnitelma remontin ajaksi. Suunnitelma on esitetty etukäteen viranomaisille. Mahdollisissa irtikytkentätilanteissa tulee noudattaa *Ohje paloilmoittimen ja sprinklerin tilapäisestä irtikytkennästä* -ohjetta.
- Poikkeavat poistumisjärjestelyt ovat asianmukaiset ja väliaikaiset poistumisreitit on opastettu. Poistumisjärjestelyjen suunnitelma on esitetty etukäteen viranomaisille.
- Mahdolliset operatiivisen toiminnan vaikutukset varmistettava (savunpoisto, nostopaikat ms.)

5. Lisätietoja ja yhteydenotot

Helsingin pelastuslaitos

Yhteys rakenteellisen paloturvallisuuden neuvontatiimin tarkastajaan aluejaon mukaisesti. Aluejako löytyy Helsingin pelastuslaitoksen verkkosivuilta.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Yhteys pelastusviranomaisen lausunnon antaneeseen paloinsinööriin sähköpostitse.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

Yhteys pelastusviranomaisen lausunnon antaneeseen palotarkastajaan sähköpostitse tai paloinsinööri.iu@pelastustoimi.fi

Avainsäilön sulkeminen: yhteys pelastuslaitoksen tilannekeskukseen p. 020 1111 400

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

Rakennushankkeen aikaisen tarkastuksen ajankohdan varaaminen:

yhteys päivystävään palotarkastajaan, p. 029 151 2512 (arkisin klo 9.00-11.30),

palotarkastaja.lu@pelastustoimi.fi

Avainsäilön sulkeminen: yhteys pelastuslaitoksen tilannekeskukseen p. 029 151 2112

Liite 1: Tarkastuksen dokumentit

Palotarkastajalle esitettävä alla luetellut dokumentit tarkastuksella (asennus, testaus ja toimivuus todennettu sekä mahdolliset puutteet kuitattu korjatuiksi). **Tummennetut kohdat lähetettävä palotarkastajalle kirjallisena etukäteen.**

Virve

- ☐ **Virve ja Virve2 tarvekartoituslomake ja pohjakuva kuuluvuusalueista**
- ☐ **Virve ja Virve2 sisäkuuluvuuden hyväksyntälomake**
- ☐ **Virve ja Virve2 kuuluvuusmittauksen pöytäkirja pohjakuvineen**
- ☐ **Virve sisäpeittojärjestelmän lopputarkastusdokumentti (Erillisverkot)**

Paloilmoitin

- ☐ **Elinkaarikirja (aikaisemmin toteutuspöytäkirja)**
- ☐ Varmennustarkastuspöytäkirja
- ☐ Asennustodistus
- ☐ **Kohdekortti + kohdepiirustus**
- ☐ **Avainsäilösopimus (vain Helsingin pelastuslaitoksen alueella)**
- ☐ **Hätäkeskussopimus ja hälytyksensiirtosopimus hätäkeskusyhteydellisissä kohteissa**
- ☐ Huolto- ja kunnossapito-ohjelma

Sammutuslaitteisto

- ☐ **Suunnitteluperusteet**
- ☐ Varmennustarkastuspöytäkirja
- ☐ Asennustodistus

Sammutusvesiputket

- ☐ Kiinteän sammutusvesiputkiston paineenkorotuspumpun testauspöytäkirja
- ☐ Koeponnistuspöytäkirja

IV-laitteistot

- ☐ IV-laitteiston toimivuudesta pöytäkirjat (palopellit, palonrajoittimet)
- ☐ IV-hätäseis painiketestauspöytäkirja

Väestönsuoja

- ☐ Tarkastus-/tiiveys- ja painekoepöytäkirjat
- ☐ GSM antennin asennustodistus/kirjaus

Pikapalopostit

- ☐ Pikapalopostien virtaus- ja painetestauspöytäkirja

Palovaroittimet

- ☐ Sähköverkkoon kytkettyjen palovaroittimien testauspöytäkirja. (Akkutestaus huomioitu/kirjattu ylös)

Poistuminen

- ☐ Uloskäytävien lukituksen testauspöytäkirja (Vihreä oven hätäavauspainike/ rikolasi painike)
- ☐ Poistumisreittivalaistuksen (merkki- ja turvavalaistus) testauspöytäkirjat (Akkutestaus huomioitu/kirjattu ylös)

Osastointi

- ☐ Automaattisesti sulkeutuvien palo-ovien testauspöytäkirja
- ☐ Palokatkojen loppuraportti

Opasteet

- ☐ **Alue-/ tonttiopaste (palotarkastaja kommentoi ennen tilaamista)**

Savunpoisto

- ☐ Savunpoistokeskuksen ohjeet/ paikantamiskaaviot
- ☐ Koneellisen savunpoiston ilmamäärämittaus-/ virtausmittauspöytäkirja
- ☐ Koneellisen savunpoiston toimintakoepöytäkirja
- ☐ Sähköisten savunpoistolaitteiden (luukut, ikkunat, ovet) tarkastuspöytäkirjat

Hissit

- ☐ Palomieshissin tarkastuspöytäkirja (Operaatiohissien kohdalla erilliset ohjaustoiminnot tarkastetaan normaalin hissitarkastuksen yhteydessä)
- ☐ **Palomieshissisuunnitelma**

Aurinkosähköjärjestelmä ja sähköajoneuvojen latauspisteet

- ☐ Aurinkosähköjärjestelmän asennustodistus
- ☐ Aurinkopaneelien tietokortti (MOTIVA:n sivuilta esimerkkipohja)
- ☐ Sähköajoneuvojen latauspisteiden asennustodistus

Tilat, joissa mahdollisuus räjähdysvaaralliselle ilmaseokselle esim purunpoisto

- ☐ Atex-asiakirja/ räjähdysuojausasiakirja

Asuinrakennuksen infotauluille lisättävät ohjeet

- ☐ Palovaroitinjärjestelmän tietokortti (Helsingin pelastuslaitoksen ohje)
- ☐ Porrashuoneen turvallisuusopaste (toiminta hätätilanteessa, kiinteistön pelastustiet ja varatiejärjestelyt yms.)

Asukaskansioon lisättävät ohjeet

- ☐ Palovaroitinjärjestelmän ohjeet
- ☐ Kiukaan käyttöohjeet
- ☐ Asuinhuoneiston pelastautumisohje
- ☐ Asuntojen omatoimiset varatiet esim. varatieluukkujen ohje
- ☐ Opastus asunnon sähköturvallisuuteen ja sähkölaitteiden käyttöön
- ☐ Ohjeistus väestönsuojaan, jos se sijaitsee toisessa kiinteistössä
- ☐ Taloyhtiön paloturvallisuusopas

Huoltokirjaan lisättävät ohjeet

- ☐ Pelastustoimintaan liittyvien kulkureittien auraus/ puhtaanapitovastuut (varatiesilat, pelastustie, nostopaikat, vetotikasmaikat yms.)
- ☐ Paloilmoittimen tai palovaroittimien huolto- ja kunnossapito-ohjelma
- ☐ Sammutuslaitteiston huolto- ja kunnossapito-ohjelma